

ZÓLYOMVÁRMEGYEI HIRLAP

Zólyomvármegye társadalmi és közgazdasági érdekeit felölelő politikai hetilap.

Helybéli s a megye területéről eredő hirdetéseket lapunk kiadóhivatala vesz fel. Más hirdetések kizárólagos felvétele milliméter árszabás szerint LEOPOLD GYULA Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Félévre 4 K. Egyes szám ára . . . 20 f. Megjelenik minden vasárnapon.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: NÁDOSY FERENC.</p>	<p>HIRDETÉSI DIJAK: Milliméter árszabás szerint. Nyilttér sora 40 fillér. Kéziratot nem adunk vissza.</p>
--	--	---

A F. M. K. E. Zsolnán.

Ahol a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, ez a nagy vendég megjelenik, ott ünnepnapra virrad a lakosság.

Ebben az évben Zsolnát, e szépen fejlődő városkát tisztelte meg látogatásával. Ott tartotta f. hó 3-án évi rendes közgyűlését. Ünnepi hangulat, ünnepi dísz vonult végig az egész városon. S amikor Zsolnát ebben az emelkedett hangulatban láttuk, megjelentek emlékezetünkben azok a feledhetetlenül kedves, lélekemelő napok, amikor néhány évvel ezelőtt mi üdvözöltük hasonló alkalomból a nagy vendéget.

Zsolna város is méltó vendégszeretetet fejtett ki.

Reggel az összes vallásfelekezetek templomaiban istentiszteletek voltak.

Azután, úgy 10 óra táján a városháza dísztermében — melyet zsufolásig töltött meg a közönség — folyt le a közgyűlés.

Desseffy Aurel gróf elnöklete alatt ment végbe a közgyűlés, melynek tárgysorozatából kiemelkedett a gazdag tartalmú elnöki megnyitó. Nagyszabású beszéd volt ez, s különösen az

a része hatott a magyar szívek mélyéig, mely a nemzetiségekkel foglalkozott.

Mig elődeink fegyverrel a kezükben hóditották és tartották meg az országot — mondta a többek között Desseffy gróf — addig a mi feladatunk: a változott idők békés eszközeinek felhasználásával előbbre vinni egy lépéssel hazánkat a haladás mezején, melynek végében mint világító, lelkesítő cél lebeg felénk: a kiépített, alapjaiban meg nem ingatható, érzésében egységes Magyarország! De amikor azt hisszük, hogy álmanak elérik a valóságot, s csak egy utolsó szükséges intézkedés foganatosítása hiányzik még, abban a percben, melyben a magyar állam legtermészetesebb jogával élni kíván, mindannyiszor felhangzik nyomában ellenségeink csatakiáltása.

E jelenséget tapasztalhattuk a népiskolai törvény alkotásánál is, melynek megakadályozására minden lehetőséget elkövettek a parlamentben olyan elemek, akik e hazában élve, annak kenyerét eszik. Pedig e törvénynek nem az erőszakos magyarosítás, hanem az a célja, hogy alkalmat és módot nyújtson idegennyelvű polgártársainknak, hogy előmozdítva saját érdeküket, az állam nyelvét mielőbb, minél könnyebben és hozzáférhetőbben elsajátíthassák.

Az igazságos magyar nemzet soha sem zárkózott el a jogos panaszok elől, s itt is nem is a parlamentbeliek szereplése, mint inkább azon lelketlen agitátorok aknamunkája veszélyes, kik a hazai és külföldi sajtóban és területen folytatják romboló és népbolondító tevékenységüket.

Majd a magyar társadalmat hívja fel beszéde további részében lelkes szavakban Desseffy gróf elnök a kitartó munkára. Aztán így folytatta:

Nem igaz az, hogy a nemzetiségek elvannak nyomva hazánkban, mert a becsületes, jámbor nép nem érzi az államhatalom szigorát, ellenkezőleg annak minden jótéteményében azon mód részesül, mint a haza többi polgárai. S ha állami hatalmunk pallosa néha le is csap egy-egy ide tolakodott bujtogatóra, mégis az illető egész nemzetiségnek elnyomását visszhangozzák a hegyek és völgyek, mintha csak nekünk, magyaroknak nem volna szabad államunk belső békéje felett örködni.

A következőkben rátért a választójog reformjára és azzal fejezte be beszédét, hogy a választói reform folytatása lesz az egyesület eddig követett irányelveinek, s hogy a magyar nemzet politikai érettsége és bölcsessége ezen nagy kérdés megoldásában is érvényesülni fog.

Hatalmas, szünni nem akaró eljénzés és frenetikus lelkesedés követte az elnök beszédét. Utánna Smialovszky Valér főispán, Oberschall Pál pozsonyi jogakadémiai tanár beszéltek nagy tettség mellett, majd Gyürky Géza alelnök terjesztette elő beszámolóját, mely az egyület működéséről érdeklésítően hű képet adott.

A közgyűlés a Clair főtitkár által felolvasott igazgató-választmányi indit-

Az első fog.

Mily furesa lám az élet. Soknál
 Rakáson áll a nagy vagyon
 S csak búja van, öröme semmi
 Bár megvehetné gazdagon.

Van mindene, a mit csak óhajt
 S mégis szegény, — boldogtalan,
 S a mi szívünk repes örömben,
 Mert — *Ferikének foga van!*

Szemlér Ferenc.

Az utolsó Nyárádyak.

Irtá: Pakots József.

I.

Nagy volt a tekintélye a Nyárády-familiának a vármegyénkben. Az igaz, hogy belőle is került ki minden valamire való hivatalos embere a megyének. A familia esztől, az alispántól kezdve, le a familia poétájáig, az aljegyzőig, minden Nyárády a megye szolgálatában állott. Valamikor, labanverő időkben a fringiát forgathatták úgy a kuruc Nyárádyak, miként az unokák most a pennájukat.

Igazi, vérbeli urak voltak ezek a Nyárády ivadékok, mulatók, vidám férfiak, kik örökös dinom-dánomban élték le az életüket. Az ambituson ősi Nyárády-kuriák három megye füstös képű cigányának adtak néha szállást és bizony-bizony a szomszéd vármegyék gavallér urainak is csak a Nyárádyékhoz kellett bekopogtatniok, ha néha-napján úgy Isten igazában ki akarták magukat vigadni.

Nagy is volt a népszerűsége a mulatók familiának. A megyénket már csak úgy hitták fönt a központban is, hogy: a Nyárádyak megyéje.

De hát a kurucvérű familia rá is szolgált az elismerésre. Valóságos legendák kerengtek a Nyárádyak hivatalbéli pontosságáról, szigorú rendszeretéről. Virtust tudtak abból csinálni, hogy átdorbézolt éjszakák, hajnalba nyúló vigaszágok után rideg, merev arccal rendezték az aktáikat és intézzék a vármegye ügyes bajos dolgait. Ritka megye is volt a mienk, valamelyes restanciát még fehér holló gyanánt sem lehetett fogni.

Hanem hát valahogyan változtak az idők. Mintha már az igazság istenasszonya kezében is másképp billenne a mérleg mint hajdanán . . . Az igazi tehetségek elzúlnak, vagy tudja Isten, megbénítják őket.

A Nyárády-familia, mely gyökereit oly szilárdul belevágta a megyénk talajába, mintha pusztulna. A stréberek odatolakodnak mindenhová, belefurakodnak még a közigazgatásba is.

Ott fenn a központban mintha elvesztették volna az emberek a tisztánlátásukat. Mindenféle pity-poty emberek ülnek bele a hivatalokba.

A Nyárády-familiának már csak az emléke él még. Nem is igen beszélnek mifelénk már róluk. Talán fáj az embereknek a halottakról emlékezni . . .

Én nem ismertem senkit sem a Nyárádyak közül. Mondják, hogy a legfiatalabb hajtása a tekintélyes familiának Pesten jogászodik. Ez az Iván. De él még Pál is. Ó, ez hires gavallér volt, az utolsó gavallér példány a familiából. Hanem hát ez meg elzúllott valamerre.

ványokat egyhangu határozattá emelte. E szerint kéri az egyesület hat óvodájának államosítását. Koros községben óvodát nyitnak, Iglón, Ruttkán, Egyházmáráthon és a 9. honvédegyalozrednél népkönyvtárakat állítanak fel.

Ezután 200 koronás jutalomdíjat adományozott az egyesület Melega zakarfalvi tanítónak és azt neki a közgyűlés színe előtt élénk tüntetések közben átadták.

A Nemzeti Kaszinó 120 koronás díját Stehlik felsőszlecsi, a Bende féle 80 koronás díjat Kelecsényi mocsónoki tanító kapta. Ezenkívül 34 tanító és tanítónő részesült elismerő oklevélben.

Üdvözlő táviratok igen nagy számban érkeztek egyesületektől és egyesektől.

A közgyűlés a muzeumok és könyvtárak országos bizottságába Clair főtisztárt küldte ki. A zsolnai ev. egyház község magyar imakönyveket kapott. A közgyűlésen a zsolnai járásból 100 földműves volt jelen, a kiknek anyanyelvükön Péchány dr., a Slovenski Noviny főszerkesztője tartalmas beszédben magyarázta meg a nap jelentőségét. A közgyűlés után 150 teritékü banket volt.

A legközelebbi közgyűlés Ruttkán lesz megtartva.

Forgácsok.

Közli: Sziriusz.

Néhány héttel ezelőtt óriási lelkesedés mellett visszaadta Abdul Hamid a török népnek azt, amit oly régen és oly epedve vártak a félhold országában — az alkotmányt. A nép ujongott, a száműzöttek triumfusban tértek haza s a hatalmas szultán — bár kissé sápadtan, — de szabadon ment a rendes heti szelamlikra.

Az új törökök elérték azt, amit cé-

lul tűztek ki maguk elé, Törökország, a „beteg ember“ lábadozni kezdett. A történelem csak megint megismétli önmagát. A nép nem elégszik meg a kivívott diadallal, garancákat kér és vár arra nézve, hogy az alkotmány állandó marad. S mit kíván most? Nem egyebet, minthogy az alkotmány atyja, hadja oda fényes termeit, bibor tronusát, fényt, pompát és hatalmat, mint a jó mór, ki elvégezte kötelességét, térjen pihenni, adja helyét másnak oda. Beláthatatlan bonyodalmak származhatnak ebből s különösen a trónöröklés kérdéséből s mi a részvét egy bizonyos nemével tekintünk a szultán s országa felé, vajjon a feltűnt napsugár nem enyészik-e el a bizonytalan jövő sötét éjszakájába. Szegény Abdul Hamid . . . !

Az egész világon tudják, hogy az alkoholnak mily gyilkos hatása van az egészségre s minden eszközzel küzdenek annak rettentő pusztításait ellensúlyozni. Törvények tiltják, iskolák tanítják, hivatásos egyesületek dolgoznak ellene, de sajnos kevés haszonnal. Aki neki adja magát az alkohol „élvezésének“, nem tud szabadulni tőle, élni nélküle, mint levegő nélkül.

Franciaországban rájöttek arra, hogy az ópiumnak, ennek a gyilkos szernek, amelyet százféléképen szednek magukba az emberek, roppant sok hiva van s hogy a lakosság között mindjobban hódít és terjed ez a rettenetes hatású keleti méreg. Egész ópium tanyákat fedeztek fel a törvény emberei, ahol annak áldozatai százával fetrengenek naponta a gyönyör s ismeretlen világ kéjében. Az ópium élvezők teljesen degenerálódnak, idegeik rövid idő alatt felmondják a szolgálatot s mint élő halottak vánszorognak egyik óduból a másikba, kerülve az embe-

reket s a nap éltető melegét. Hala Istennek nálunk még igen kevesen ismerik s „élvezik“ az ópiumnak kéjes hatását, de félt, hogy a mennyire a külföld után haladó nép vagyunk, nálunk is meghonosodik. Már pedig a sötét statisztika azt mutatja, hogy a pálinka épen elég derekasan végzi munkáját.

A nemzet, az államhatalom s a felekezetek roppant sokat áldoznak az iskolák fentartására s gyarapítására, s mégis azt a hirt kapjuk a fővárosból, hogy kevés az iskola s hogy sokan maradnak annak áldásos tanításától távol — helyszüke miatt. Pedig, ha valahol nem volna szabad egyetlen gyermeket — még a tanköteles koron túl — sem kirekeszteni, úgy épen ott indokolt ez, mert sehol a világon nincs annyi csábos alkalom a bünbe merülésre, mint éppen itt, ebben a fényes palotás városban és sehol nincs annyi fiatal gonosztevő, mint abban a ragyogó metropolisban. Ha nincs iskola, hát legyen! Bármily áldozatok árán is, de lennie kell, mert nem elég a bünt s a bűnt *utólag* büntetni és javítani, preventívum kell annak elejét venni.

Bizunk kulturánk mostani vezetőjének nemes gondolkodásában s reméljük, hogy az iskolákból kimaradtak nem lesznek helyszüke miatt kiszolgáltatva a romlásnak és elzülésnek, hanem alkalmuk lesz a tudomány áldásait továbbra is élvezni. Ezzel nemcsak az illetőknek, hanem saját magának is tartozik a nemzet.

Községi és körjegyzők közgyűlése.

A zólyomvármegyei községi és körjegyzők — mint röviden már jeleztük — f. évi

II.

— Látja nagyságos úr azt a fiatal embert?

— Igen. Hát aztán?

— Az, tetszik tudni, Nyárády Iván.

— A csudába! Az a kopott, ványadt alak? Maga téved Ferenc.

A Sas-kávéház főpincére tiltakozott.

— Nem, nem, nagyságos úr, ismerem, földim.

Tünődve néztem a körúton tova cammogó, elárvult alak után. Hát ez volna a híres familia utolsó hajtása? Ez a sápadt, öreges arcú, beesett mellű, roskadozva járó gyerek? Ez a húsz esztendő öreg ember? Bizony — bizony csenevész egy hajtás! . . .

Ferenc megrázta a gondolataimat.

— Ugy van nagyságos úr, — sokat éjszakázik a szerencsétlen . . . Egyre iszik és hozzá koplal. Aztán kölesönökből él. Nekem is tartozik már sokkal, hanem én nem bánom. Hiszen úgy sem viszi so- káig . . .

— Szegény nyomorult!

— A mult héten itt volt, kérem nálunk. Reggel botorkált csak haza. Sokat ivott

és odáig volt szegény. Ahogy kilépett tőlünk az utcára, valami bolond nótát kezdett dűnyögni. Ó, alig is lehetett hallani a nótázását a szerencsétlennek, hiszen már hangja sincs. De egy rendőr meghalotta. Új rendőr volt, kérem, én még addig nem láttam erre. Éppen ki akartam menni, hogy megkérjem, ne bántsa a szegényt, de nem tudtam mozdulni. Mintha lekötöttek volna egy álló helyembe. Csak álltam és kibámultam . . . De hát furesa is volt!

— Na, na! Mi? — kérdeztem türelmetlenül, Ferenc megállott, mintha tanakodnék, hogy vajjon folytassa-e tovább.

— Bolond dolog. Ha nem én látom, el se hittem volna. Iván úr, már mint ez a sápadt, fiatal ember, aki az imént erre ment, odaborult a rendőr nyakába. Az meg visszaölelte. Nekem az egész olyan furcsának tetszett!

— Talán mind a ketten részegek voltak.

— Dehogy! A rendőr, tetszik tudni, Pál úr volt. Az a híres gavallér. Az alispán- nak a fia.

— És persze ráismert az unokaöcsésére . . .

— Ugy látszik. Valamit beszéltek aztán. A rendőrnek, már mint Pál úrnak az arcán egy köny pergett le lassan. Jól látta. Megfogta az unokaöcsése kezét és szomorúan, hosszasan nézett a szemébe. Iván úr végül lesütötte a fejét és hallgatott. Mint egy bűnös úgy állott ott. Pál úr pedig fűsöhajtott és aztán rámutatott a mellére, arra a réztáblára, melyen a száma volt. Talán azt mondta ezzel:

— Látod, idejuttottam! . . .

Az a szegény fiú motyogott valamit. Olyan keserves volt nézni, nagyságos úr, hogyan szepegett. Én úgy megsajnáltam. De Pál úr arcán egyszerre megkeményültek a vonások, a szemében valami hideg, kegyetlen láng gyúlt ki s durván ragadta meg az Iván úr karját. Igen, megragadta és eltaszította magától. Aztán ércesen csengett meg a hangja, amint rádörgött Iván úrra:

— Most pedig takarodj haza! Egy-kettő! Ha még egyszer az utcán éjszaka talállak részegen, bekisérlek! Érted? Nincs kivétel! Egy-kettő!

Iván úr egészen összezsugorodott és alatomosan, sunyin támolgott végig a falak mellett. Pál úr elkisérte a sarokig. Még

augusztus hó 27-én Szliácson közgyűlést tartottak.

A közgyűlést megelőzőleg reggeli 9 óra-kor választmányi ülés volt, ezt követőleg pedig a Dankovszky-féle kávéházi teremben folyt le a közgyűlés. A napirend 1-ső pontját az elnöki megnyitó és beszámoló képezte. *Bodnár* Antal egyleti elnök gyetvai jegyző a közgyűlést megnyitva, melegen üdvözölte a megjelent kartársakat, kik közül sajnos, igen sokan maradtak távol. Az illetőknek bizonyára fontos okaik lehettek az elmaradásra, mert lehetetlenség, hogy meg ne ragadták volna az alkalmat, hogy a kedves fürdőtelepen tartott közgyűlésen résztvegyenek. Saját érdekeik kívánják, hogy azok előmozdítása céljából minél jobban tömörüljenek s ezért tételezzük fel, hogy aki elmaradt, csakis nyomós ok gátolhatta a megjelenésben.

Majd elnök a közgyűlés megnyitása után a legnagyobb sajnálatának adott kifejezést, hogy sem az alispán, sem más vármegyei tisztviselő, s a főszolgabírák közül sem lehetett senki jelen. Hangsúlyozta azonban, hogy nem a nemtörődés, hanem váratlanul közbejött hivatalos összejövetel akadályozta meg ebben az illetőket.

Mint a jegyzőkre nézve fontos körülményről, első sorban arról tett jelentést *Bodnár* elnök, hogy a jegyzői országos árvaház alapszabályai még nincsenek kidolgozva. E munka nagy körültekintést igényel, miért is az alapszabályzat tervezete újból lett leadva a vármegyei jegyzői egyleteknek átanulmányozás és véleményezés céljából.

A mi a kormány részéről megkezdett jegyzői fizetési alapok létesítését illeti, előnyös lesz, hogy a közs. jegyzők a fizetésüket legalább havonta az állampénztárból kapják. (U. i. a községek 1/4 évi részletekben az adóhivatalokba fogják szállítani a

ott is utána kiáltott a szerencsétlennek, hogy csendesen viselkedjék. Aztán vissza-indult. Ugy bánt az unokaöccsével, mintha idegen volna.

Hanem, ahogy visszajött, megint megváltozott Pál úr. Lassan, roskadozva lépkedett, mintha nagy, szöges csizmái mázsányi súllyal nehezednének a lábára s ott, a tulsó oldalon nekitámaszkodott a hirdetési oszlopnak. Az arca olyan szomorú, levert volt s a fejét nekifektette a hideg oszlopnak. Sokáig nézett így merően maga elé s végül jól láttam, a szeméből egy könny omlott ki, mely lassan pergett végig a mellén levő réztábla számozott, sárga lapján . . .

Ferenc elhallgatott itt és kérdő tekintettel, várakozóan nézett rám. Nem értette egészen Nyárády Pál viselkedését és mintha magyarázatot várt volna tőlem.

— Vajjon utoljára mért volt olyan kegyetlen az Iván úrhoz? — kérdezte aztán elgondolkodva.

Ezen tünődtem én is és aztán elvonultak előttem a Nyárádyak komor, rideg, legendás alakjai, amint átdorbézolt éjszakák után rendezik aktáikat és ime magam előtt láttam a Nyárády-familia hagyományos köteleességérzetének szomorú, gyászos — utolsó legendáját.

jegyzői fizetést.) Azonban a többi mellékjárandóságokat a jegyzők mégis csak a községi pénztárból lesznek kénytelenek fölvenni, pedig jó lett volna — így vélekedik tudósítónk — ha a jegyző a maga számára semmit sem lenne kénytelen a községi pénztárból utalványoztatni, mert ez gyakran ugyanis akadályba ütközik . . .

A kedvezményes vasuti jegyekről a közs. és körjegyzők ismételtelen elestek. Az elutasítás oka a jegyzők nagy száma. Ezzel szemben úgy vélekednek a jegyzők, hogy az állami és megyei tisztviselők rengeteg nagy száma mellett a községi tisztviselők száma elenyészett volna és ha tekintetbe vennék, hogy a jegyzők rengeteg munkájukból mennyi esik az állam érdekében teljesített szolgálatra úgy mégis csak méltányosnak vehetné a kormány e kedvezményt, mely a vasut bevételeit csak fokozná és nem apasztaná.

Bodnár Antal elnök jelenti, hogy e tárgyban más vármegyei jegyzői egyletektől megkeresés érkezett, hogy a kedvezményes vasuti jegyek elnyerése iránt további mozgalmat fejtsenek ki. Miután azonban az eddigi kísérletezések hiábavalóknak bizonyultak, azt hiszi legjobb lesz, ha a közgyűlés e fölött napirendre tér.

Beerenberg Pál zólyombucsi körjegyző hangsúlyozza, hogy e tárgy fölött napirendre térni még sem kellene. Bár igaz, hogy a jegyző nem igen utazgathat elfoglaltságánál fogva, azonban, ha mégis kénytelen akár magán, akár hivatalos célból vonatot igénybe venni, rá fér a jegyzőre, sőt méltányos, hogy kedvezményes vasuti jeggyel utazzék. *Bodnár* Antal elnök erre azt a megnyugtató választ adta, hogy ha a közgyűlés e fölött nem is határoz, az országos jegyzői központi egyesület a kedvezményes vasuti jegyek elnyerése iránt bizonyosan továbbra is közben fog járni. A közgyűlés ennek reményében e kérdés felett napirendre tért.

Ezután az egyesület 1907. évi számadása és jövő évi költségvetésének megállapítására került a sor. *Cottely* Camill pénztárnok bejelentette, hogy a tagsági díjak évi 6 koronáról 5 koronára lettek leszállítva, amit a tagok létszámának emelkedése tett lehetővé.

Következett a napirend 3-ik pontja. „A körjegyzőknek a kör községeibe való kiszállásai alkalmával kijáró napidíj és uti-átalány szabályozása.”

A mióta *Bodnár* Antal és tisztársai a vármegyei jegyzők egyletének élén állanak, gyakran tapasztalható, hogy nem csupán az állás díszét viselik, de lankadatlan buzgalommal igyekeznek egyrészt az egyesületet önteni, másrészt kartársaik javát előmozdítani. Az egyesület derék vezetői most is észrevették, hogy a mai „modern” jegyző, kire a régi időkben létezett búsás „magánjövendelmek” forrása legtöbb helyen már kiapadt, s így csak a fizetésére van utalva, az eddig megállapított fuvar- és napidíjak mellett a beállott drágaság miatt már nem működhet a nélkül, hogy annak kárát ne vallja. Kidolgoztak tehát egy tervezetet s azt *Chovan* Ödön egyleti jegyző a közgyűlésnek fölolvasta. A közgyűlés a tervezetet örömmel fogadta, miután azonban egyes kitételek könnyen felmagyarázhatók len-

nének, a tervezet kisimitása céljából, hogy azt a felsőbb hatóság is aggály nélkül elfogadhassa és jóváhagyhassa, *Bodnár* Antal elnök fölkeretett, hogy *Chovan* Ödön, *Pettyko* Jenő, *Beerenberg* Pál és bármely erre hajlandó más kartárs igénybe vételével a tervezetet dolgozza át és szövegét úgy a községek, valamint a jegyzők érdekeinek méltányos mérlegelésével valamint felsőbb jóváhagyásra megfelelően készítse el és a vármegye törvényhatóságához nyújtsa be.

A napirend 4-ik pontjával: „Indítványok” szerepeltek. Különösebb indítvány nem volt. A közgyűlés megbizta *Bodnár* elnököt, hogy a jövő évi közgyűlés helyét ő állapítsa meg legjobb belátása szerint. Elnök előterjesztette, hogy az országos jegyzői gyűlésbe, ha arra különösebb ok nem lesz, költség kimelés céljából csupán az elnök küldessék ki. Elfogadta a közgyűlés.

Következett a napirend egyik legkedvesebb pontja a tisztujítás. És itt az egyesület tagjai minden sablon mellőzésével a legnagyobb szeretettel hálálták meg vezetőik eddigi fáradozásait és őket a legnagyobb lelkesedéssel egyhangulag újra megválasztották. Megmaradt tehát elnöknek *Bodnár* Antal gyetvai-, egyleti jegyzőnek *Chovan* Ödön hajniki, pénztárnoknak *Cottely* Camil besztercebányai jegyző, kik kartársaiknak valóban tüntető bizalmát a legnagyobb meggyőződéssel köszönték meg.

Ezzel a közgyűlés véget ért és azt *Bodnár* Antal elnök baráti szeretettől áthott szavakkal buzdítva kartársait a további működésre és kitartásra, bezárta.

A közgyűlést Dankovszky vendéglőjében barátságos ebéd követte. A jó hangulathoz úgy a kitűnő konyha és kiszolgálás, mint a jó ital is hozzájárult.

Emelte a társaság képét, hogy többen engedve a közgyűlési meghívóhoz mellékelt meghívásnak, feleségeiket és családtagjaikat is magokkal hozták.

Ebéd alatt *Bodnár* elnök a jegyzői kar szeretett vezérére: Répássy dr. alispánra mondott pohárköszöntőt, sajnálatának adva kifejezést, hogy közbejött akadályok miatt összejövetelükön nem jelenhetett meg s nem üdvözölhették őt itt.

Pettyko Jenő az ujonnan megválasztott tisztikarra emelt poharat.

Ebéd után a kedves együttlét emlékére a gyűlésen résztvevő jegyzők hozzátartozóikkal együtt lefényképeztették magukat.

Dicséretes gondolat volt a vezetőségtől, hogy a gyűlés helyéül Szliács fürdőt tűzte ki, honnan este felé a legjobb benyomásokkal oszlott szét a jegyzői kar.

Politikai hét.

1908. szeptember 2.

Egy előkelő bécsi lapnak híradása nyomán újra sokat beszélnek a sajtóban a közeljövőben bekövetkező fuzióról. Az újságcikkek merőben ellentétes kommentárokkal, nagyrészt önkényes találgatásokkal keverve tálatják fel ezt a témát ismét. Annak a bécsi lapnak a cikke nyomán azonban újból felmerült a budapesti sajtóban az a régi panasz, hogy a magyar közvélemény a Magyarország belügyeit

érintő legfontosabb politikai pozitívumokról mindig Bécs utján értesül.

Hát ennek a panasznak most van a legkevesebb alapja. Mert hiszen amit az a bécsi lap ír, az már a magyar sajtó és magyar kormányférfiaknak a nyilvánosság előtt Magyarországon tett nyilatkozatai révén régen köztudomású és leszegezett dolog. Köztudomású dolog, hogy a koalícióban helyet foglaló pártok vezései, az az egynéhány államférfi, akik e pártok élén állanak, már a parlamenti nyári szünet előtt megállapodtak a pártok fuziójának szükségességéről és minden valószínűség szerint vagy már akkor, vagy az azóta lefolytatott minisztertanácson megállapodás történt arról is, hogy ez a fuzió milyen bázison, milyen keretek között történjék meg. Ez pozitívum, mert hiszen az arra legilletékesebb kormányférfi, maga Kossuth Ferenc volt az, aki emlékezetes pécsi beszédében bejelentette. Tudott dolog a magyar közvélemény előtt az is, hogy mik az okai a pártok fuziójának. A nemzeti kormány, amely eddig romokat takarított el, a közelmúltból itt maradt hulladékot tisztított ki, az elsöpört törmelék helyén építeni akar. A megalapozás átmeneti korszakát az építés munkájának hosszabb időt igénylő nagyobb munkaerőt, szabadabb lélegzetet követelő korszakával szervesen kívánja összekapcsolni. Az elsöpört romok helyén emelendő nemzeti épület fundamentumának lerakása, a választójog reformjának megalkotása már a legközelebbi jövő feladata. Még alig veti ez a nagy parlamenti reform előre az árnyékát s máris hadirendben vonulnak fel ellene a nemzetköziség és a nemzetiségek. Egyéb külső ellenségeinktől és az ország határain belül jelentkező extensív törekvésektől eltekintve már ez magában elegendő ok arra, hogy a portyázó mezei hadak támadását a magyarságnak egységes és tömör falanksza várja be és verje vissza. Elég ok arra, hogy azok a pártok, amelyek nemzeti feladataik nagyságától áthatva indulnak a modern Magyarország megalkotásának nagy munkájához vezető uton, keressék azokat a pontokat, amelyekben programjuk elveik, meggyőződésük egymással találkozik. Van ilyen elegendő számmal, huzamosabb idő megfontolt és észszerű politikai munkájára. Ezek azok az okok, amelyek a fuzió gondolatát megérlelték.

A másik pozitívum az, hogy a pártok eljövendő fuziójának a 48 jegyében kell megtörténnie, mert a 48-as eszmék azok, amelyekben mint végecélnak, minden magyarul érző embernek, pártállására való tekintet nélkül találkozni kell.

Hát ezek pozitívumok, olyan pozitívumok, amelyeket idehaza már mindenki tudott. Ami ezeken felül bárhol, akár a magyar sajtóban, akár pedig a mi ügyeinket kissé tulságosan megtisztelő érdeklődéssel kezelő bécsi sajtóban megjelenik, vagy megjelent, tisztára többé vagy kevésbé sikerült kombináció, mert hiszen — ismételjük — a pártok fuziójának részletei, keretei ma még annak a néhány vezető politikusnak — jól megfontolt politikai érdekből nyilvánosságra nem hozott — titka, amelynek fátyolát aligha van mód-

jában még annak a különben jól értesültnek híresztelt bécsi ujságnak is fellebbentenie.

* * *

Igazán sokkal több figyelmet érdemel egy a napokban illetékes helyről nyilvánosságra hozott politikai tény. Az tudniillik, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tiszadobi kastélyában a nyári szünet alatt az ország csaknem valamennyi főispánja csoportonként jelent meg, hogy a belügyminiszter utasítása értelmében a választókerületek beosztása dolgában végzett előmunkálatokról beszámoljanak. Ezek az előmunkálatok főleg arra terjeszkedtek ki, hogy az általános választói jog megalakításával kapcsolatban a választókerületeknek minő kikerekítése, illetőleg más módon beosztása volna szükséges. Tudvalevő, hogy a választókerületek beosztása dolgában nagy aránytalanságok vannak, amelyek nemcsak közjogi szempontból szorúlnak helyesbítésre, hanem főleg nemzeti szempontból, mert éppen a magyarság rovására esnek. A nagy magyar alföldön például számos választókerületben több ezer választópolgár van, Erdélyben pedig néhány száz ember dönti el a választás sorsát. Színmagyar vidékeken hatalmas körzetek küldenek egy képviselőt a parlamentbe, a nemzetiségek lakta periferiákon pedig jóval kisebb körzetekre jut egy képviselő. Természetes dolog, hogy most, amikor a választói jognak egy ily mélyreható reformja áll küszöbön, amely az alkotmány sáncai közé a nemzet széles néprétegeit viszi be, akkor evvel kapcsolatban ezeknek az anomáliáknak a megszüntetéséről is gondoskodni kell. Gondoskodni annyival inkább, mert előreláthatólag a választói reform a parlamenti erőviszonyokat is teljesen megváltoztatja, a pártok számbeli kialakulásában nagy változásokat fog előidézni, egyenesen bátorság volna tehát ily körülmények mellett továbbra is fentartani az eddigi állapotokat, amelyek nem a magyarságnak, hanem ellenkezőleg a nemzetiségeknek kedveztek.

A szabadelvű rezsím alatt érthető volt, hogy ragaszkodtak a választó kerületek illetően beosztásához. A mamelukok seregét éppen a nemzetiségi vidékek szállították, míg a színmagyar vidékek kevésbé voltak a kormányok előtt kedvesek, lévén ezek valamennyien függetlenségek, — tehát ellenzékiek. Most azonban másként áll a helyzet. A magyarság a kormány támogatóit küldi a parlamentbe, míg a nemzetiségi vidékek az agitátorok népbolondító izgatásai után elveszték teljesen a magyarság számára. Az állam jól felfogott érdeke, a magyarság hegemoniájának biztosítása követeli tehát, hogy a választó kerületeknek ezen a lehetetlen beosztásán változás történjék, még pedig magától értetődőleg oly irányban, hogy az az államalkotó magyarság érdekeit szolgálja, vagy legalább is kiegyenlítse az eddig tulságos kedvezésben részesedett nemzetiségi vidékekkel szemben.

A Tiszadobon lezajlott tanácskozásokon a főispánok ily értelemben tettek előterjesztést a belügyminiszternek és közölték vele azon konferenciák megállapodásait, amelyeket egyrészt a közigazgatási ténye-

zők, másrészt a megyei politikai faktorok bevonásával tartottak a nyár folyamán. Az anyag feldolgozása most a belügyi kormányra vár. Teljes bizalommal és megnyugvással nézünk e ponton a kormány döntése elébe, mert szeretjük hinni, hogy az minden tekintetben figyelmes gonddal és böles államférfiúi mérlegeléssel fog számolni a magyarság érdekeivel.

Ujdonságok.

Ügyeljünk Korponára.

Tudvalevő, hogy *Kliment* Lajos korponai ev. lelkész múlt hó 27-én történt elhunytával a magyarság eszméinek ott egy lelkes öre, apostola szállt sirba. A magyarság érdeke, hogy amikor ennek a derék papnak elárvult helye betöltésre kerül: a korponai lelkészválasztás különös figyelemben részesüljön.

Az egyház vezetőségében most olyan ember is van, mint *Lehoczky* Gusztáv egyházfelügyelő, akinek bizton sziveszerint történt, hogy elhunyt lelképásztoruk koporsójára tót feliratu koszorút helyezett az egyház. Mindjárt a temetés után tartott gyűlésükön is azon voltak, hogy nekik tetsző utód vegye át a derék magyarérmű pap helyét s administratornak is szívükszerinti embert óhajtottak volna. De jó szerencse, hogy ebbe a kérdésbe beleszólása van ám *Svehla* Gusztáv breznóbányai ev. lelkész, főesperesnek is, akinek erős hazafias érzése bizton örködni fog a lelkészválasztásnál a magyarság érdeke felett.

De legyen résen akkor Korponán az ottani magyarság minden tényezője is! Mert Korpona elég figyelemre méltó fészke a pánszlávoknak s törődjenek azzal az illetékes tényezők, hogy ide hazafiságban kipróbált, erős jellemű lelkészt kapjon az ev. egyház. A Korponai Közlöny, *Gelenczei Mihály* János szerkesztőkollegánk, kinek tollát mindig a hazafias lelkesedés vezeti, bizton most is lényeges szerepet fog találni magának.

Kereskedők vasárnapi munkaszünete.

Annak az előadói tervezetnek amelyet a kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkaszünetéről szóló új törvény megalkotása végett készítettett, egyik legfontosabb szakasza úgy intézkedik, hogy Budapest kivételével az ipari és kereskedelmi árusítás reggeli 6 órától déli 12 óráig végezhető.

Ha az előadó tervezet e rendelkezése változatlanul bele kerül az új törvénybe — ami mindenképen kívánatos — a vidéki kereskedelem öt évi időköz után ismét hozzájut ahhoz a vasárnapi munkaidőhöz, amelyet részére Baross Gábor 1892. évi 14837. számú rendelete biztosított, azzal az eltéréssel, hogy az 1892-iki rendelet a 20.000-nél több lakossal bíró városokban a vasárnapi üzleti elárúsítást június és július hónapokban d. e. 10 órára kor-

látozta. Az a sok panasz és kesergés, amely a Láng Lajos-féle 1903-iki rendelet kibocsátása óta különösen a vidéki kereskedők köréből a vasárnapi munkaidőnek tulságos megszorítása miatt elhangzott, ime mégis figyelembevétele talált.

A kereskedelemügyi miniszter részéről legutóbb kibocsátott előadói tervezet teljes mértékben honorálja a vidéki kereskedelemnek a vasárnapi munkaszünet megfelelő újabb szabályozására vonatkozó kívánalmát.

Az előadói tervezet indokolásának idevonatkozó része a következő: „A törvényjavaslat akkor, amikor eltér az 1903. évi rendelet álláspontjától és az ipari és kereskedelmi árusításra a vidéken az eddiginél két órával hosszabb időt állapít meg, csak az élet feltétlenül parancsoló követelményeivel számol. Általánosan ismert tény, hogy a vidéki üzleti forgalom igen jelentékeny, mondhatni túlnyomó része évtizedek óta vasárnapokon bonyolódik le. A köznapokon mezei munkával elfoglalt vidéki kisgazdák, gazdasági munkások, kik a vidéki fogyasztó-közönség zömét alkotják, egyenesen rá vannak utalva arra, hogy vasárnapokon teljesítsék bevásárlásaikat, mert hétköznapokon a forgalmi gócpontoktól távol végzik munkájukat és bevásárlásaikat csak munkájuk abban hagyásával teljesíthetik. Az érvényben levő rendelet szerint a bevásárlások csak délelőtt 10 óráig teljesíthetők, ez az idő azonban, mint azt az idézet rendelet kibocsátása óta szerzett tapasztalatok kétségtelenné tették, a legtöbb helyen elégtelen, mert a gócpontoktól távolabb eső helyekről a vevőközönség nem érkezik olyan időben a bevásárlás helyére, hogy szükségleteit délelőtt 10 óráig beszerezhesse. Eltekintve a térbeli viszonyoktól, a vidéki vevőközönség életrendje, szokásai is egyenesen kizárják a délelőtti 10 órai záró óra további fenntartását. Annak a biztosítása érdekében tehát, hogy a vidéki vevőközönség szükségleteit akadálytalanul beszerezhesse, szükséges a vidéki üzletek déli 12 óráig leendő nyitvatartásának megengedése.“ Teljes elismerés illeti a kereskedelemügyi minisztert, hogy ezuttal is helyes érzéssel számolt a való élet követelményeivel és gondoskodott arról, hogy az előadói tervezetnek szóban levő rendelkezése e szerint igazodjék.

— **Jekelfalussy honvédelmi miniszter városunkban.** *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, országgyűlési képviselőnk, — mint értesülünk — f. hó 13-án, azaz jövő vasárnap a déli 12 órai gyosvonnattal *Bolgár* Ferenc államtitkár és parancsértisztje kíséretében választói körébe, városunkba érkezik.

— **Orvosi körökből.** Dr. *Grünwald* Mór kir. tanácsos szlácsi fürdőorvos e napokban utazott vissza Budapestre s ott a Városligeti fásori *Grünwald* szanatórium vezetését átvette.

— **Szabadságon.** *Spilka* Ferenc v. főjegyző és *Králl* János rendőrfőkapitány a m. hó 23-ától 4 heti szabadságot élveznek.

— **Házasság.** *Gerstner* Rezső helybeli máv. osztálymérnök aug. 26-án vezette el tárhoz Békéscsabán az ottani róm. kath. templomban késmárki *Gally* Rózsikát, késmárki *Gally* Gyula békéscsabai jegyző, az ottani társadalom köztiszteletben álló tagjának leányát, *Markovich* Samu, a Zólyomi Takarékpénztár főkönyvelőjének sógornőjét.

Kuszy Gusztáv horhádi ev. lelkész f. hó 1-én esküdött örök hűséget a felsőmicsinyei ev. templomban *Klobusiczky* Mariskának, *Klobusiczky* József cserényi földbirtokos leányának. Az esküvőn tanúként *Bakay* Péter nagyócsai ev. lelkész és *Bende* László nagyszaltnai főszolgabíró szerepeltek. A vendégek száma mintegy 15-re ment, akik két zenekar mellett reggelig voltak együtt.

Jakobovits Gyula helybeli építész, kinek e téren már széles körben ösmert neve van, a múlt napokban jegyezte el ifj. *Himmler* Ede balassagyarmati szállodás leányát Jolánt.

— **Katonai kinevezés.** *Filla* Lajos a besztercebányai 16. m. kir. honvédelmi ezredhez tiszthelyettesé lett kinevezve.

— **Városi közgyűlés.** A nyári szünet után tegnap, f. hó 5-én d. u. 3 órakor tartotta Zólyom sz. kir. város képviselőtestülete szeptember havi r. közgyűlését *Skrovina* polgármester elnöklete alatt. A közgyűlés bő tárgysorozatában foglalt helyet a miniszterium felülvizsgálata után beérkezett villanyvilágítási szerződés újból való tárgyalása, az ev. templom számára kijelölt telek rendezése ügyében hozandó határozat s több nagyobbára érdekes pont. A közgyűlés lefolyásáról jövő számunk hoz részletes tudósítást.

— **Művészet jutalma.** *Jakobovits* Arthur festőművész, kit városunk vallhat magáénak, az Országos Izraelita Közalapnál megtartott művészeti pályázaton a dícséreten kívül 500 korona jutalomban is részesült. Mindig örömmel vesszünk hírt e fiatal festőművész sikereiről, ki a legnagyobb kitartással halad pályáján.

— **Tanügyi hír.** A kultuszminiszter *Hackl* Károly kisgarami áll. tanítót a nagysomkúti, *Haller* Imre ópécsei áll. ig. tanítót a kisgarami, *Bátosi* Béla hajdudorogi áll. tanítót és *Scholtisz* Gizella okl. tanítónőt a zólyomvasuttelepi állami elemi iskolához helyezte át, illetve nevezte ki.

— **Házasság.** *Endrey* Sándor a helybeli máv. műhely alkalmazottja tegnap, f. hó 5-én kötött házasságot *Pittler* Lujzával Zólyomban a r. kath. templomban. A menyasszony különösen városunk hölgyközönségének kedves ösmere s azt hisszük, sok jókívánság száll felé: hogy juttasson most majd az élet minél többet számára abból a sok örömből, melyet ő a beszédes virágokból másoknak csokrokba kötött.

— **Műkedvelők gyűlése.** A Zólyomi Műkedvelő Kör a m. hó 29-én *Salamon* Ferenc elnöklete alatt választmányi ülést tartott, melyen *Skopetz* Gyula javaslatára elhatározták, hogy a III-ik évnegyedben tartandó szinelőadás október hó 3-án lesz megtartva. Az előadás rendezésével *Skopetz* Gyula főrendező bizatott meg.

— **A köztisztviselők adóságainak rendezése.** A Nógrádi és Honti Híradó 34-ik számában a lap szerkesztője *Tokay* Lajos négy oldalra terjedő tartalmú cikkben komoly figyelmet érdemlő tervvel lép a nyilvánosság elé a köztisztviselők adóságainak rendezése tárgyában. Tervében minden koru és rangú ember az élethez viszonyított arányban szerepel. Figyelembe vannak véve benne a legkedvezőtlenebb halálzási, nyugdíjaztatási s elmozdítási esélyek is. Egy életbiztosítási üzlettel foglalkozó hatalmas hitelintézet, vagy egy hitelügyletekkel foglalkozó biztosítási társaság is magára vállalhatná a feladatot — mondja *Tokay* a tervben, — de ha egyszerűen és gyorsan akarunk végezni, leghivatottabb maga az állam, — mert annak tekintélyével, hitelforrásaival senki sem versenyezhet. A tervet 20 pontban domborítja ki. I. pontjában azt mondja: Minden 25 évesnél idősebb és 50 évesnél fiatalabb véglegesített köztisztviselő az állampénztárból 10, 15, 20 és 25 év alatt visszafizetendő fizetési előleg természetével bíró 4½ %-os kamatozású kölcsönt igényelhetne. 50 évesnél idősebb tisztviselőknél kivételes esetekben csupán a m. kir. pénzügyminiszter engedélyezhetne 10 éves lejáratú kölcsönt. 2. pont: az igényelhető kölcsön maximuma: Altisztek és szolgálknál 1500 K. fizetésig 600 K.

A XI. fiz. osztályban	1500 K.
X. „ „	3000 „
IX. „ „	6000 „
VIII. „ „	10000 „
VII. „ „	15000 „

15000 koronán felüli kölcsön senkinek sem engedélyezhető.

A kölcsönvétel életbiztosítási kötelezettséggel jár, — mely életbiztosítás kockázatát a befolyt díjakból és a tartalékalapból szintén az állam fedezi. A kimerítő cikk a tervezetet alapos indokolással támogatja. A terjedelmes cikk *Tokay* Lajos szerkesztő egy most elkészült szakmunkájának kivonatos ismertetése s nem lehetetlen, hogy rövidesen egy nagyobb szabású országos szociális alkotás alapja lesz ez.

— **Szinészek Körömöcbányán.** *Tóváry* Antal szintársulata aug. 18-ika óta játszik városunkban, írja körömöcbányai tudósítónk. A kitarítás és az ambíció dícséretére válik a társulatnak, annál is inkább, mert Körömöcbányán nagyon is mostoha támogatásban részesül. Ez már tradíció nálunk, ezen segíteni nem lehet. A műsoron a legmodernebb és legjobb darabok szerepeltek. Meglepő ügyességgel játszották Az Ördögöt, melyben Pilisi vált ki. Pilisi különben a társulat férfitagjai között első helyen áll. Kifogástalan játékot produkáltak A tanítónőben, A gépiró kisasszonyban, Próbaházasságban, Szalmaözvegyben stb. Turi Mariska méltó primadonnája a társulatnak. Tóváryné, Török Kornél szintén jól alakítják szerepeiket. Tisztai, Hegyesy egyes komikusok, Kovács K. inkább komoly szerepekben jeleskedik. Az operettek kevésbé sikerülnek. A Varázskeringő gyöngén ment. Jó énekes alig van, a karénekek pedig semmi harmónia sincs. A Széchenyi-egyesület aug. 26-án rendezte szokott előadását tagjai részére, mikor is

a Csöppséget adták. Vasárnap Gömör Jénő „életképe“, A dánosi éjszaka került színre. Hajmeresztő, vérfagyasztó látványosság. Spanyolországban, ahol a bika- viadalok eléggé edzik az idegeket, meg- állja helyét. A terem ezuttal színültig megtelt . . . Tóváry a szinpadra is gon- dot fordít. Mindeddig spártai egyszerűségű szinpadunk volt, most már díszleteket és butorokat is látunk. A jelmezek is izlése- sek és változatosak. Egyáltalán méltó az elismerésre Tóváry Antal igazgató becsü- letes törekvése. A társulat még néhány napig időzik itt. (j, d.)

— **A korponai polgármesteri állás.** A korponai polgármesteri állás betöltésé- vel kapcsolatban most folynak a kombi- nációk. A múlt héten két jelölt nyújtotta be pályázatát: lovag *Strobl* Gyula ügyvéd- jelölt és dr. *Halasy* Kálmán hontmegyei földbirtokos, ny. tanítóképzőintézeti tanár.

— **Artézikut, vízvezeték, csatorná- zás.** A földmivelésügyi miniszter rendel- kézése folytán e hó 3-án Budapestről *Dillnberger* Béla mérnök, és dr. *Liffa* Aurél geológus városunkban helyszíni vizsgáló- dást tartottak, mely az itt létesítendő víz- vezeték, csatornázás és artézikut furatás- sal van kapcsolatban.

— **Iskolák újjéve.** Szeptember 1-e az iskolák ujesztendéjének dátuma. Szerte szét az országban e napokban nyitnak meg az iskolák kapui. Polgári fiu- és leányisko- lánk tantermei is a szokott rend és tisz- tassággal várják a tanévnyitást. De e tekintetben az elemi iskola is meg tette már a haladás lépését. Paskó Gyula igaz- gató mindent elkövetett, hogy a tanter- mek a modernebb városi iskolák képét nyerjék. A szünidő alaposan ki lett haszná- lva a tatarozásra. A tantermek kifestve, rendes podiummal ellátva stb. A gyárte- lepi iskola is minden tekintetben rendben várja II-ik esztendéjének megnyitását, míg a vasuttelepi iskola, városunk e legfiata- labb tanintézete most nyílik meg első iz- ben az elemi iskolai oktatásnak s *Dáni* Benő igazgató szorgalmasan készítette azt elő céljainak.

— **Besorozott ifjak bucsuestéje.** A kisgarami besorozott ifjuság f. hó 13-án este 7 órakor a Pucsik-féle vendéglő nagy- termében zártkörű táncmulatságot rendez, Jónás Árpád zenekarának közreműködésé- vel. Személyjegy 1 kor.

— **Furcsa.** A Bocskay utcában most épülő Klein féle ház az amugy is keskeny járdából kb. 1/2 métert vesz el. Ez eset- ben helyesebb lett volna, ha ez a ház a házsor beljebb eső felének vonalába épül. Ha már a régi házak cikk-cakkos vonal- ban épültek, az újonnan épülő házaknál az építészeti bizottság szigorúan követelhetné a szépítészeti szempontjainak betartását.

— **Vizhasználati tárgyalás.** Folyó hó 3-án az alispáni hivatal kiküldetésében *Ferenczy* Ödön vármegyei tb. főjegyző a Hudecz és Pollacsek-féle malmok vízhaszná- lata ügyében tárgyalást tartott, melyen részt vettek: *Bartos* Imre főmérnök, az ál- lamépítészeti hivatal főnöke, *Gayssler* Vil- mos kulturmérnök, *Fay* József üzletveze- tőségi mérnök és *Jász* József a helybeli osztálymérnökség főnöke.

— **Szabadon járó elmebeteg.** Több oldalról kaptunk panaszt, hogy egy elme-

háborodott ember a város utcáin már na- pok óta szabadon jár-kelel s rémitgeti a kö- zönséget, botjával végig huzza az ajtóre- dőnyöket, gyermekeket akar kiemelni a kis kocsikból stb. Rendőrhatalóságunktól sürgős intézkedést kérünk e tekintetben.

— **Kenyér uzsora.** A helybeli pékek kartellszerű megállapodásra léptek. Azok a kereskedők akik kenyeret is árusítanak, leszállították a kenyér kilóját 32 fillérré. Ekkor a pékek levelezgetés útján presz- zionálták az illető kereskedőket, hogy ha nyomban nem emelik a kenyér árát 36 fillérré, úgy a sütést darabonként csak 20 fillérrével fogják teljesíteni. Hihetőleg a hatóság intézkedése nem fog késni, hogy kivált a lakosság szegényebb része meg legyen kímélve a kenyérzuzsorától.

— **Iskolai kirándulások megköny- nyítése.** Az ország iskoláinak tanulói s az őket kísérő tanárok, tanítók a máv. vonalain eddig is féláru jeggyel utazhat- tak. Kossuth Ferenc kereskedelmi minisz- ter a kedvezményt még azzal emelte, hogy megfelelő számu jelentkező esetén lehető- leg külön kocsit kapjanak az iskolai ki- rándulók. Továbbá, ha a gyorsvonati uta- zás indokolt, ahhoz (ha a gyv. terhelési viszonyai megengedik) III. osztályu kocsit csatolhassanak, melyen a tanulók III. o. féljeggyel utazhatnak. Két 10 éven alóli tanuló egy féljeggyel, s minden 10 fizető tanulóval 1 szegénysorsu tanuló utazhatik díjtalanul. A tanulmányi kirándulások cél- ját szolgálják még azok a bárki által vál- tható bérletjegyek is, amelyeket június, ju- lius és aug. hónapokban adnak ki a máv. vonalaira s 15 napi érvénnyel a máv. ösz- szes vonalaira érvényesek. Az I. o. 120 K., a II. o. 80., a III. osztályban 40 K. árért válthatók.

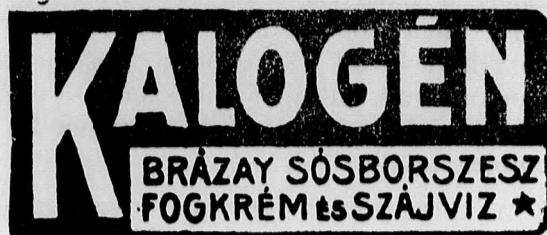
— **Színészet.** *Mezey* Kálmán egészen újonnan szervezett társulatával f. hó 1-én kezdte meg előadásait Salgótarjánban. Dr. *Farkas* Ferenc színtársulata jelenleg Szarva- son működik, *Tóváry* Antal pedig Kör- möcbányán szerez az újdonságokkal kel- lemes estéket a közönségnek.

— **Az Amerikába vándorlók csa- ládjukat nem hagyhatják itt.** Nagyon kívánatos újítást fog életbeléptetni a kor- mány a kivándorlási törvény revíziójával. Ennek egyik nevezetes intézkedése, hogy a jövőben eltiltja, miként a családfentar- tók családtagjaik hátrahagyásával menje- nek ki Amerikába.

— **Elmaradnak az ellenőrző szem- lék.** A honvédelmi miniszter rendelete ér- telmében az idén az ellenőrző szemlék el- maradnak. De szigoruan rendelkezett a te- kintetben a miniszter, hogy a tartósan sza- badságolt, vagy a fegyvergyakorlatról el- bocsájtott legénységet különös gonddal ok- tassák ki jelentkezési kötelelességeikre. A tiszti-ellenőrzőszemlék meg lesznek tartva.

Tisztviselők, földbirtokosok, kisebb-, nagyobb gazdák,

mielőtt személy, v. jelzalog pénzköl- csönért bárhová fordulnának, kérjenek *díjmentes* tájékoztatót a Tisztviselők és Földbirtokosok pénzügyi irodájától Bu- dapest, VIII. Baross-utca 53. Jutalék csak a pénzfelvétel után fizetendő.

Csarnok.

A verseny vége.

Irta: Csók Ádám.

Tollár Jóska a beszéd alatt teljesen megtisztult attól a félelemtől, mely ve- télytársához való beléptekor oly elfogultá tette s könnyűnek és vidámnak érezte magát, mikor kilépett a szobából. Haza- menet azonban, — mint a hazatérő var- jak, egyszerre visszaszálltak régi gondjai. Mint minden siketnéma, ő is a túlságig naiv volt. Azt gondolta, hogy ha egyszer azt mondja a vetélytársának, hallod-e te, én láttalak téged, add ide azt a fotogra- fiát, az szónélkül odaadja neki. Az ered- ménytelenység tehát nagyon leverte őt s módfelett bosszankodott, hogy a fekete olyan könnyen túladott rajta. Talán, ha jobban kellemetlenkedik, könnyebben cél- hoz ért volna. Ejj, hogy egész nap nincsen nyugta, ide-oda jár, kel, tépelődik és mindaz csak azért, hogy nem ő lopta el a képet. Hát olyan nagy bűn az, hogy nem az ő bűne? Megy és megmondja Csukás Tamás uramnak, hogy nem ő lopta el a fotografiát, nem ő a tolvaj. Keresse akin akarja a képet, de ő nem akar a más bü- nével tovább szenvedni.

Tollár Jóska egész késő estig kint a szabadban csatangolt. Merre járt, hol járt, soha senkinek sem tudná megmondani. Külsője egészen szétzüllött, a bőre meg- merevedett és átvörösödött, nem gondolt sem a hidegre, sem a gyomrára, szürkülő este volt, mikor hazatért. Hamarosan rendbe hozta az öltözékét s Csukás Ta- másékhoz indult. Ahogy kifelé fordult a szobájából, nehéz sóhajjal nézett körül s elgondolta, hogy vajjon hogyan fogja ma- gát érezni akkor, mikor Csukás Tamásék- tól ide visszatér. Ez a körülmény érde- kessé tette előtte a szobáját s mégegy- szer körülnézett benne. De most már töb- bet semmire sem akar gondolni, sem a fotografiára, sem a vetélytársára s erő- szakkal fojtott el magában minden érzést s szívének keménységet parancsolt. Tisz- tán, minden érzés, minden gondolat nél- kül akart Csukásékhoz benyitni s éppen az ellenkezőjét érte el, mert mikor kezét a kilincsre tette, semmi egyéb, csak a ve- télytársa meg a fotografia volt az eszében s nagy szívdobogást kapott.

Csukás Tamás zajos szavakkal fo- gadta őt.

— Adjon Isten, kedves uramöcsém. Ke- rüljön beljebb, kedves uramöcsém.

Tollár Jóska körülnézett s maga előtt látta a feketét. Rózsika az asztalnál ült. De mintha többet látott volna a feketé- ből, mint a Rózsikából s Rózsika is feke- tének látszott neki. Mintha átvette volna

vetélytársának a színeit. De nem igen bántotta őt a dolog, leült s lassankint a szivdobogása is elmúlt. Kezdte magát jobban érezni, mint az olyan ember, ki nagy bajában emberek között találja magát s félelme, gondja szemlátomást egyhült. Bátoran nézett a leány felé — s megpillantotta nála a fotografiát. Hirtelen Csukás Tamás felé fordult, de nem látta őt sehohol a szobában. Kérdőleg tekintett maga körül.

Rózsika beszélni kezdett.

— Hát nézze, Tollár Jóska, úgy történt ez a dolog. Tegnap tánc közben azt kérdezte tőlem Böjtös Gyuri, hogy kit szeretek én. Én azt mondtam, hogy az már nem titok, mert a fényképemnek megmondtam. Aki megakarja tudni, ne tőlem kérdezze, hanem a fényképetől. Hol lehet avval a fényképpel beszélni, kérdezte ő. Ott van a szobámban az asztalon, válaszoltam nevére, csak tessék beszéljen vele, nagyon kedves a kicsike. Aztán megtörtént, ami megtörtént. Böjtös Gyuri azonban megunt a dicsőséget, visszahozta a fényképet s megkérte a kezemet. Édes apám ugyan azt gondolta, hogy maga lopta el a képet, de most már kisült a dolog. Legjobb a dologban az, hogy a fénykép Böjtös Gyurinak semmit sem árult el. De nekem talán elárulja.

Rózsika kezébe vette a fényképet és felállt. A lányka ünnepélyes arckifejezése meglepte a két fiatalembert s mindakettő talpra ugrott.

— Jól vigyázzanak. Maguk itt ketten vannak előttem, egyikük születése óta beszél, a másik azonban nemrég még néma volt. Én ünnepélyesen kimondom itt, hogy amelyik előbb felel arra, amit én kérdezek, annak adom a kezemet. Elfogadják?

— El! — hangzott az ujjongó fekete szava.

Tollár Jóska szemei előtt változni kezdett a világ. Megértette Rózsika szavát s látta a jókedvű feketét s így fekete lett neki a leány s rózsaszínü a fekete. Merően maga elé bámult és hallgatott.

Rózsika türelmetlenül a szemébe nézett.

— Maga is elfogadja?

— Elfogadom, — szólt csikorgó hangon, melyben siketsége és búsongó lelke egyformán jutott kifejezésre.

— Tehát vigyázzanak.

Csukás Rózsika vidám élénkséggel a hajához kapott, kivett a kontyából egy kék acélhajtút s a fotográfia kartonjából kipiszkált egy vékony papírszeletet. Szemében pajkos fény csillogott s villanó tekintete, mint valami tükrözött fény, végig futott Böjtös Gyuri elképedt alakján.

— Ime, az én fényképem titka. Maga pedig, — a feketére mutatott — legyen szíves, olvassa el, mi van ide írva.

Böjtös Gyuri átvette a kis papírost s olvasta: „Én Tollár Jóska szeretem.”

Csukás Rózsika a beállt feszült csendben figyelmesen nézett körül a két ifjún, mint aki valamiről meg akar bizonyosodni, azután megszólalt.

— És most jön a kérdés. Mondják meg nekem, ki írta ezt a vallomást?

Tollár Jóska, ki a leány vidám hangulata egészen összezavart, itt egyszeribe eszébe jutott Csukás Tamás urammal folytatott párbeszéde, mikor a Rózsikát úgy-

szólván neki igérte s nagybuzgón felkiáltott:

— Csukás Tamás uram!

Ez a mondása teljesen megölte a vetélytársát. Böjtös Gyuri először levegő után kapott, azután óriási hahotára fakadt, toporzékolt, ugrált s hol a mellében, hol a gyomrában nevető görcsöket csillapított, nem látott, nem hallott, azt is elfelejtette, hogy miért jött ide, mi történik vele, csak azt tudta, hogy ellenfele botorult felett s hogy megmutassa neki, mennyivel okosabb nála s hogy ő nem mond olyan szamárságot, görcsös nevetés közt kiabált feléje:

— Nem igaz! . . . A Rózsika . . . írta. Aró . . . zsika!

E percben Csukás Tamás alakja jelent meg az ajtóban. Mozdulatlan volt, mint egy szobor, csak a szemében volt valami vésztijszó csillogás. Böjtös Gyurinak, mintha jeges zuhany szakadt volna a nyakába, torkában akadt meg a nevetése s zavaros tekintettel nézett lába elé. Csukás Tamás pedig lassú, kimért léptekkel indult meg feléje s kezével ajtó felé mutatva, kiutasító hangon szólt:

— Neked van igazad, — mehetsz!

(Vége.)

Most jelent meg!

magyar fordításban ugyanaz a mű, mely most Berlinben forog közkézen. A címe:

Egy időszervi nemzetiségi politikai kérdés.

(MAGYARORSZÁG ÉS A PANSLAVIZMUS APOSTOLAI)

Minden magyar embert érdekel, aki tudni akarja, hogy e kérdésről milyen tájékozást szerez a külföld.

Ára 1 kor. 60 fill.

Kapható a Zólyomvármegyei Hirlap kiadóhivatalában s a könyvkereskedésekben Besztercebányán.

Közgazdaság.

Üzleti heti jelentés.

Közl: Ifj. Tandlich Ármin.

A spekulatív okok, melyek a lanyhaság érdekében ideig-óráig érvényesülhettek az áralakulás proceszusában — a hét elején végleg háttérbe szorultak, hogy ismét helyet engedjenek a reális üzletmenetnek. Ézzel újolag kezdetét vette az egészséges üzlet, mely a tűzpróbán keresztül esvén oly állandóságra enged következtetni, mely minden fantasztikus okadatolásnak és ebből következő befolyásnak képes lesz elmentállani.

Kész buzában épügy a többi kenyérmagvakban a kínálat erősen megcsappant, mivel a termelők is később jobb

árakat vélnek elérni és így kedvezőbb konjunktúra reményében tökeszükségletükhez mérten egyelőre csak minimális kvantumokat visznek a piacra, mely körülmény idézte elő az e héten megnyilvánult emelkedő tendenciát. A tengeri terméseredményére vonatkozó jóslásunk sajnos megvalósult, amint ezt a tengeri vidékekről érkezett jelentések is bizonyítják. A csövek felső része teljesen el van száradva és csak az alsó részeken mutatkoznak szemek. A tengeri kvalitása sem kielégítő, mert a szemek igen aprók. Ily körülmények között a várt terméseredmény legalább is a felére redukálódott és ennek folytán a tengeri ára hatalmasan felszökött.

A szilárd irányzat a lisztnél is éreztette befolyását, mely a buza áremelkedéséhez mérten szintén magasabb árakat jegyez u. m.: 0/33·60, 5/31·40, 6/30·80, 7/28·40, 8/16—, F/12·20. További átlagos jegyzések: Szesz 161¹/₂, 162, cukor valamivel lanyhább, ára 79¹/₂—80—, petroleum 26¹/₂—27—, fehér táblás szalonna 125—, 135—, pesti disznósir 145— 147— 100 krg.-ként budapesti paritáson.

HIRDETÉSEK.

A SZÉPSÉG.

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Créme-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan** és **arc minden tisztátlansága** (szepő májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetesen, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Créme készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen ezért, mert a titkot soha senkire sem bizta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a **Margit-Créme** mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is röktöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül **biztos** és **ártalmatlan** szert az **arc szépítésére** és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépségpítőszer a **Földes-féle Margit-Créme**, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a **szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtakát, mitesszert, arc- és kézvrösséget**. Az arc ideális **szép, üde** és **ifjú** lesz s amellet a Margit-Créme teljesen **ártalmatlan**.

Egy tégely ára **1 korona**, Margit-szappan **70 fillér** és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) **1 kor. 20 fill.** — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Créme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: **Földes Kelemen gyógyszerész Arad.**

Kapható Zólyomban a Stech-féle gyógyszerésztárban. 980. A. 5-1.

NOXIN

A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabdalmasztott
KULCSAL!

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testv.
Budapest.

Legkapósabb
politikai
napilap

AZ UJSÁG

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Keneti Géza, Kóbor Tamás, Kosza Andor, Mikszáth Kálmán.

Felelős szerkesztő: *Gajári Ödön.*

Társ szerkesztő: *dr. Ágai Béla.*

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 kor.,
40 fill., negyedévre
7 kor., félévre 14 kor., egész évre 28 K.
Hetenkint *Asszony és Gyermek melléklet.*

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest,
Rákóczi-út 54.

„AZ UJSÁG” OLVASÓTERME
a vidékről a fővárosba érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

Eladó ház.

A főtéren a 64. sz. alatti
üzlethelyiséggel bíró
Kmetőnyi féle-ház
szabad kézből eladó.

Tudakozódni lehet:
Schmalik Pálnál Zólyom.
1085 3-1

Ügyes értelmes fiut tanulónak

felvesz
Nádasy Ferenc
könyvnyomdája
Zólyom.

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
ára 2 K. 1 K és 80 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és ka-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervok
BÉLHURUT
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Borsod-Abaúj-Zemplén megye). - Kérjen árjegyzéket!

PLATSCHEK VILMOS
elismerett legolcsóbb, legszőkebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).
RIVOLI
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészes
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolatok seiyemre,
bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Brosz, függelék, tű stb.,
aró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sár-
kővekre stb. Miről költök ingyen és bérmentve árjegyzéket?

**DIGESTOL
GLÜCK**
a legfokozottabb
emésztőpor
Doboz 2 kor.
Postai száma: 11005 „FEHÉR GALAMB” Gyógyszertár
BUDAPEST, MARGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmazott vértisztító szer, mely mindenféle fér-
get a lakásban ép úgy, mint mindenemű beryóss, vér-
és levétterít és egyéb kór- és volományban kártékony állat-
kártevő és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védőeser eszanyag és darás ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk
a legkisebb eredményt.
Vesérszékviselő Magyarországi részlege:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-sz. 36. - Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencsése páratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
További sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20

**Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA**
5 nap alatt biztosan hat.
Tegye K 1-20
Dr. KOVÁCS Gyógyszertára
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tettetés - cselekedés” ingyen.

**Ha fáj a feje használjon
azonnal**
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 80 fillér. - Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Főmunkatárs: **BERETVÁS TAMÁS** KISPEST, Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítással 8 doboz rendelésnél.

Dr. KOVÁCS J.
homopátiail rendelő-intézet
Minden betegségekben
szívbetegségekben
Budapest, Váci-körút 18. sz.

PARIS Szaloda
Szalodás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.
100 arba 2-20 K-tól feljebb, kiszolgálás-
pal és villanyvilágításal együtt. Fűrés,
alépnás kávéház, étterem. Villamos vasúti
megállóhely az összes pályaudvarok és
hatók felé.

Nyomatott Nádasy Ferenc gyorsajtóján, Zólyomban.